

ENERGOPROJEKT VISOKOGRADNJA AD

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE ZA 2008. GODINU

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Energoprojekt Visokogradnja AD je akcionarsko društvo, (u daljem tekstu: Društvo), a na osnovu rešenja Ministarstva za privredu i privatizaciju. Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu registarski uložak br.FI-11384/00.

Društvo se bavi projektovanjem, izgradnjom i rekonstrukcijom građevinskih i industrijskih objekata i trgovinom na veliko i malo.

Preduzeće posluje u sastavu sistema «Energoprojekt» Beograd.

Društvo je saglasno kriterijumima iz Zakona o računovodstvu i reviziji razvrstano u velika pravna lica.

Sedište Društva je u Beogradu, Bulevar Mihila Pupina 12.

Poreski identifikacioni broj Društva je 100001450.

Matični broj Društva je 07073151.

Prosečan broj zaposlenih u 2008. godini je bio 967 radnika, a na dan 31.12.2008. društvo je imalo 981 radnika. Prosečan broj zaposlenih na privremenim i povremenim poslovima u 2008. godini je bio 90 a na dan 31.12.2008.društvo je imalo 84 radnika zaposlenih na privremeno povremenim poslovima.

Akcijama društva se trguje na vanberzanskom tržištu Beogradske berze.

Finansijski izveštaji društva su odobreni od strane Upravnog odbora na 24.sednici održanoj dana 26.02.2009.

Finansijski izveštaji obuhvataju poslovanje u zemlji i inostranstvu. U inostranstvu se poslovanje društva odvija preko 27 ino - zaključaka i poslovne jedinice u Herceg Novom u Republici Crnoj Gori.

Pogoni u inostranstvu su:

1. PREDSTAVNISTVO VG, MOSKVA , RUSIJA
2. ENERAGONANA, Moskva, Rusija
3. Z-031, DUMA HANTI MANSIJSK, RUSIJA.
4. Z-034, RUS, SOČI, RUSIJA
5. Z-048, KATERINA ALPIKA, RUSIJA
6. Z-038, SENAT, TAŠKENT, UZBEKISTAN
7. Z-043, SZ ATIRAU, KAZAHSTAN
8. Z-044, TC ATIRAU, KAZAHSTAN
9. Z-046, SZ AKTAU, KAZAHSTAN
10. Z-047, ADMIN. ZGRADA, AKTAU, KAZAHSTAN
11. Z-049, TC URALJSK, KAZAHSTAN
12. Z-050, ST. PETERBURG, RUSIJA
13. Z-051, NIPI, AKTAU, KAZAHSTAN
14. Z-052, KLIZIŠTE RUS, RUSIJA
15. Z-053, PROJEKOVANJE TERME, HM, RUSIJA
16. Z-054, PROJEKTOVANJE HOTELA, AKTAU, KAZAHSTAN
17. Z-055, SIKTIVKAR, RUSIJA

18. Z-056, TRŽNO REKT. CENTAR, AKTAU, KAZAHSTAN
19. Z-057, SAMARA, RUSIJA
20. Z-058, GRADILIŠTA U ST. PETERBURGU, RUSIJA
21. Z-59, TIMAN, RUSIJA
22. Z-065, NIKOLINA GORA, MOSKVA, RUSIJA
23. Z-063, MANŽEROK, RUSIJA
24. Z-064, ASTANA, AKTAU, KAZAHSTAN
25. Z-061, PROJEKTOVANJE, MANŽEROK, RUSIJA
26. Z-060, FASADA, AKTAU, KAZAHSTAN
27. Z-066 MONDI FABRIKA PAPIRA,SIKTIVKAR, RUSIJA
28. POSLOVNA JEDINICA HERCEG NOVI

2. OSNOV ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji o kojima izveštavamo su sastavljeni u skladu sa *Zakonom o računovodstvu i reviziji* („Službeni glasnik RS“ 119/2008) i propisima donetim na osnovu tog zakona, primenom računovodstvenih politika iznetih u napomeni 4. ovog izveštaja i opšteprihvaćenom praksom u Republici Srbiji.

Na sastavljanje ovih finansijskih izveštaja primenjeni su novi MSFI kao i izmene i dopune postojećih MRS/MSFI sa važnošću od 01. januara 2005. godine.

2.1. Funkcionalna i izveštajna valuta

Iznosi u finansijskim izveštajima su iskazani u hiljadama dinara Republike Srbije (RSD). RSD predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu društva. Sve transakcije koje se obavljaju u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Iznosi u finansijskim izveštajima su prikazani u hiljadama RSD važećim na dan bilansiranja – 31.12.2008. godine. Upporedni podaci prikazani su u hiljadama RSD važećim na dan 31.12.2007. godine.

Za kursiranje monetarnih i nemonetarnih stavki kao i obaveza primenjeni su zvanični srednji kursevi NBS na dan 31.12.

	31.12.2007.	31.12.2008.
EUR	79,2362	88,6010
USD	53,7267	62,9000

Prihodi i rashodi ino - zaključaka prikazani su po prosečnom kursu za 2008. godinu i to :
USD=55,82 RSD i EUR=81,45 RSD

3. PROCENE I PROSUĐIVANJA RUKOVODSTVA

Priprema finansijskih izveštaja u skladu sa MRS i MSFI zahteva da rukovodstvo vrši procene, prosuđivanja i pretpostavke koje se odražavaju na izveštajne iznose aktive, pasive, prihoda i rashoda.

4. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

(a) Pravila procenjivanja - osnovne pretpostavke

Finansijski izveštaji su sastavljeni primenom načela nastanka poslovnog događaja (načelo uzročnosti) i načela stalnosti.

Prema načelu nastanka poslovnog događaja učinci poslovnih promena i drugih događaja se priznaju u momentu nastanka (a ne kada se gotovina ili njen ekvivalent primi ili isplati). Finansijski izveštaji sastavljeni primenom načela nastanka poslovnog događaja (osim Izveštaja o novčanim tokovima) pružaju informacije ne samo o poslovnim promenama iz prethodnog perioda, koje uključuju isplatu i prijem gotovine, već takođe

i o obavezama za isplatu gotovine u budućem periodu i o resursima koji predstavljaju gotovinu koja će biti primljena u budućem periodu.

Finansijski izveštaji su sastavljeni pod pretpostavkom da će Društvo da posluje na neograničeni vremenski period i da će da nastavi sa poslovanjem i u doglednoj budućnosti.

(b) Priznavanje elemenata finansijskih izveštaja

Sredstvo se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi priticati u Društvo i kada sredstvo ima nabavnu vrednost ili cenu koštanja ili vrednost koja može da se pouzdano izmeri.

Obaveza se priznaje u bilansu stanja kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi proisteći iz podmirenja sadašnjih obaveza i kada se iznos obaveze koja će se podmiriti može pouzdano da izmeri.

Prihod se priznaje u bilansu uspeha kada je povećanje budućih ekonomskih koristi povezano s povećanjem sredstava ili smanjenjem obaveza koje mogu da se pouzdano izmere, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno sa priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obaveza.

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri, odnosno da priznavanje rashoda nastaje istovremeno sa priznavanjem porasta obaveza ili smanjenjem sredstava.

Kapital se iskazuje u skladu sa finansijskim konceptom kapitala kao uloženi novac ili uložena kupovna moć i predstavlja neto imovinu Društva. Iz finansijskog koncepta kapitala proističe koncept očuvanja finansijskog kapitala. Očuvanje finansijskog kapitala meri se u nominalnim monetarnim jedinicama - RSD. Po ovom konceptu dobitak je zaraden samo ako finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na kraju perioda premašuje finansijski (ili novčani) iznos neto imovine na početku perioda, nakon uključivanja bilo kakvih raspodela vlasnicima ili doprinosa vlasnika u toku godine.

(c) Preračunavanje stranih valuta i računovodstveni tretman kursnih razlika

Izvršen je preračun monetarnih sredstava i obaveza u stranim valutama u njihovu funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan bilansa stanja. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po tom osnovu priznaju se u bilansu uspeha kao prihod ili rashod perioda.

Preračun monetarnih sredstava i obaveza sa ugovorenom zaštitom putem valutne klauzule vrši se po kursu važećem na dan bilansa stanja, s tim da se efekat knjiži u bilansu uspeha kao finansijski prihod, odnosno rashod.

(d) Prihodi od prodaje

Prihodi od prodaje su iskazani u iznosu fakturisane realizacije, tj. izvršene prodaje do kraja obračunskog perioda, pod uslovom da je sa tim danom nastao dužničko-poverilački odnos i da je ispostavljena faktura. Prihod se meri po poštenoj vrednosti primljene nadoknade ili potraživanja, uzimajući u obzir iznos svih trgovačkih popusta i količinskih rabata koje Društvo odobri. Razlika između poštene vrednosti i nominalnog iznosa naknade priznaje se kao prihod od kamate. Prihod od prodaje se priznaje kada su zadovoljeni svi uslovi:

- Društvo je prenelo na kupca sve značajne rizike i koristi od vlasništva;
- rukovodstvo Društva ne zadržava niti upliv na upravljanje u meri koja se obično povezuje sa vlasništvom, niti kontrolu nad prodatim proizvodima i robom;
- kada je moguće da se iznos prihoda pouzdano izmeri;
- kada je verovatno da će poslovna promena da bude praćena prilivom ekonomske koristi u Društvo i
- kad se troškovi koji su nastali ili će nastati u vezi sa poslovnom promenom mogu pouzdano da se izmere.

Prihodi od usluga iskazani su srazmerno stepenu završenosti usluge na dan bilansiranja.

(e) Poslovni rashodi

Ukupne poslovne rashode čine: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi amortizacije i rezervisanja, troškovi proizvodnih usluga, i nematerijalni troškovi.

Osnovni elementi i načela priznavanja rashoda su:

- rashodi se priznaju, odnosno evidentiraju i iskazuju kada smanjenje budućih ekonomskih koristi koje je povezano sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza može pouzdano da se izmeri;
- rashodi se priznaju na osnovu neposredne povezanosti rashoda sa prihodima (načelo uzročnosti);
- kada se očekuje da će ekonomske koristi priticati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi u širem smislu ili posredno, rashodi se priznaju putem postupka sistemske i razumne alokacije;
- rashodi se priznaju kada izdatak ne donosi nikakve ekonomske koristi ili kada i do iznosa do kojeg buduće ekonomske koristi ne ispunjavaju uslove ili su prestale da ispunjavaju uslove za priznavanje u bilansu stanja kao sredstvo;
- rashodi se priznaju i u onim slučajevima kada nastane obaveza bez istovremenog priznavanja sredstva.

(f) Dobici i gubici

Dobici predstavljaju povećanje ekonomske koristi, a obuhvataju prihode koji se javljaju u slučaju prodaje stalne imovine po vrednosti većoj od njihove knjigovodstvene vrednosti, zatim nerealizovane dobitke po osnovu prodaje tržišnih hartija od vrednosti (u slučaju kada se vrednovanje hartija od vrednosti vrši po njihovim tržišnim vrednostima), kao i dobitke koji nastaju pri povećanju knjigovodstvene vrednosti stalne imovine usled prestanka delovanja uslova za smanjenje njihove vrednosti.

Gubici nastaju po osnovu prodaje imovine po cenama nižim od njene knjigovodstvene vrednosti, zatim po osnovu rashodovanja neotpisanih osnovnih sredstava, po osnovu šteta koje se mogu u celini ili delimično nadoknaditi od osiguravajućih društava, po osnovu primene principa impariteta (umanjenje vrednosti imovine).

(g) Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju: prihode i rashode od kamata (nezavisno od toga da li su dospeli i da li se plaćaju ili pripisuju iznosu potraživanja ili obaveze na dan bilansiranja); prihode i rashode od kursnih razlika; prihode i rashode iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima; i ostale finansijske prihode i rashode.

Prihodi od dividendi priznaju se kao prihod u godini kada se iste odobre za isplatu.

(h) Porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa republičkih propisima. Poreska obaveza se obračunava po stopi od 10 % na oporezivu dobit. Oporeziva dobit utvrđuje se u poreskom bilansu usklađivanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha, koji je sačinjen u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima i propisima kojima se uređuje računovodstvo, za određene rashode i prihode saglasno poreskim propisima. Obračunati porez se umanjuje za poreske olakšice (ulaganja u osnovna sredstva u sopstvenoj registrovanoj delatnosti).

Gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za smanjenje oporezive dobiti narednih perioda, ali ne duže od deset godina.

(i) Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se rezerviše u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima. Iznos odloženog poreza na dobit se utvrđuje na osnovu zakonskih poreskih stopa koje su u primeni, ili se očekuje da će se primenjivati kada odnosna sredstva odloženog poreza na dobit budu realizovana, ili kada se obaveze odloženog poreza na dobit podmire.

Sredstva odloženog poreza na dobit se priznaju do obima u kome je verovatno da će buduća oporeziva dobit, u odnosu na koju privremene razlike mogu da se primene, biti na raspolaganju.

(j) Primanja zaposlenih

/j.1./ Doprinosi za penziono osiguranje i ostale naknade

Društvo vrši plaćanja Penzionom fondu Republike Srbije u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni su članovi gore navedenog penzionog fonda. Svi doprinosi obaveznom penzionom osiguranju se priznaju kao trošak i obaveza u momentu obračuna. Društva u Sistemu nemaju svoj penzioni plan ili plan naknada po prestanku radnog odnosa i, shodno tome, nema nikakvih obaveza po pitanju penzija.

/j.2/ Doprinosi za zdravstveno osiguranje

Društvo obračunava i izmiruje doprinose za zdravstveno osiguranje koji se u momentu obračuna priznaju kao trošak i obaveza.

/j.3/ Otpremnina pri odlasku u penziju

Društvo isplaćuje zaposlenima otpemninu pri odlasku u penziju u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom).

Otpremnina se isplaćuje i onda kada se raskine radni odnos pre datuma redovnog penzionisanja, ili kada direktor i zaposleni zaključe sporazum o prestanku radnog odnosa u zamenu za otpremninu. Otpremnine koje dospevaju u razdoblju dužem od 12 meseci nakon dana bilansa stanja diskontuju se na sadašnju vrednost počev od bilansa sastavljenog na dan 31.12.2007.

(k) Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja, oprema, biološka sredstva i investicione nekretnine

Nematerijalno ulaganje je određivo nemonetarno sredstvo bez fizičkog sadržaja koje Društvo može kontrolisati i od kojeg se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi.

Nematerijalna ulaganja čine: goodwill, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj proizvodnje novih proizvoda, procesa i uređaja, autorska prava, ulaganja na tuđim nekretninama, opremi i postrojenjima i sl.

Nekretnine, postrojenja i oprema su materijalna sredstva:

- Koje Društvo drži za upotrebu u proizvodnji ili za isporuku robe ili pružanje usluga, za iznajmljivanje drugim licima ili u administrativne svrhe;
- Za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda;

Nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se kao sredstvo :

- Kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi po osnovu tog sredstva priticati u Društvo; i
- Kada nabavna vrednost ili cena koštanja tog sredstva može pouzdano da se izmeri;

Nabavke nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme u toku godine evidentiraju se po nabavnoj vrednosti. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost nabavljenih sredstava uvećana za sve zavisne troškove nabavke i sve troškove dovođenja u stanje funkcionalne pripravnosti. Cenu koštanja navedenih sredstava proizvedenih u sopstvenoj režiji čine direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi, koji se odnose na to ulaganje.

U nabavnu vrednost ili cenu koštanja uključuju se i troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu u skladu sa MRS i MSFI.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznata nematerijalna ulaganja, nekretninu, postrojenja i opremu pripisuje se iskazanom iznosu tog sredstva, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi da bude veći od prvobitno procenjene stope prinosa tog sredstva.

Naknadni izdatak se tretira kao dodatno ulaganje, ako:

- Dolazi do produženja korisnog veka trajanja, uključujući i povećanje kapaciteta;
- Se postiže značajno unapređenje kvaliteta proizvoda; i
- Se značajno smanjuju troškovi poslovanja u odnosu na troškove pre ulaganja.

Svaki drugi naknadni izdatak (troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo) priznaje se kao rashod u periodu u kome je nastao.

Nakon što se prizna kao sredstvo, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema prestaju da se iskazuju u bilansu stanja, nakon otuđivanja ili kada je sredstvo trajno povučeno iz upotrebe i kada se od njegovog otuđenja ne očekuju nikakve buduće ekonomske koristi.

Dobici ili gubici koji proisteknu iz rashodovanja ili otuđenja utvrđuju se kao razlika između procenjenih neto priliva od prodaje i iskazanog iznosa sredstva i priznaju se kao prihod ili rashod u bilansu uspeha.

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište, građevinski objekat ili i jedno i drugo koju Društvo kao vlasnik ili zakupac po osnovu finansijskog lizinga (dugoročni zakup) drži radi ostvarivanja zarada od izdavanja nekretnine (izdavanjem u zakup) ili radi povećanja vrednosti nekretnine ili radi i jednog i drugog, a ne radi upotrebe za proizvodnju ili snabdevanje robom ili pružanja usluga ili za potrebe administrativnog poslovanja, ili prodaje u okviru redovnog poslovanja. Prema tome, investiciona nekretnina stvara tokove gotovine koji su u velikoj meri nezavisni od ostale imovine koju drži Društvo.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Pri početnom merenju, zavisni troškovi nabavke se uključuju u nabavnu vrednost ili cenu koštanja.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu pripisuju se iskazanom iznosu te investicione nekretnine ako je verovatno, da će priliv budućih ekonomskih koristi biti veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadno nastali izdaci priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se mere prema njihovoj poštenoj vrednosti. Poštena vrednost se meri kao najverovatnija cena koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja, u skladu sa definicijom poštene vrednosti. To je najbolja cena koju prodavac realno može da dobije.

Dobitak ili gubitak nastao zbog promene poštene vrednosti investicione nekretnine uključuje se u neto dobitak ili neto gubitak perioda u kojem je nastao.

(l) Amortizacija

Osnovicu za amortizaciju nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrednost ili cena koštanja po odbitku njihove preostale vrednosti.

Preostala vrednost nematerijalnih ulaganja smatra se jednakom nuli, osim kada:

- 1) Postoji ugovorna obaveza trećeg lica da otkupi to sredstvo na kraju njegovog preostalog veka trajanja ili
- 2) Za to sredstvo postoji aktivno tržište na kojem se može odrediti preostala vrednost i da će to tržište trajati i na kraju veka tog sredstva.

Za potrebe finansijskog izveštavanja, nematerijalna ulaganja otpisuju se putem proporcionalne stope amortizacije u roku od pet godina, osim ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

Goodwill se ne amortizuje već se za njega obavezno pre sastavljanja finansijskih izveštaja sprovodi test obezvređenja u skladu sa MRS.

Za nematerijalna ulaganja sa neograničenim vekom trajanja ne obračunava se amortizacija.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja vrši se od početka narednog meseca u odnosu na mesec kada je nematerijalno ulaganje stavljeno u upotrebu.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se prema važećim zakonskim propisima.

Interno nastali goodwill ne priznaje se kao nematerijalno ulaganje.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa amortizacija nematerijalnih ulaganja vrši se prema važećim zakonskim propisima.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja umanjenoj za ukupan iznos obračunate amortizacije i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja.

Osnovicu za amortizaciju nekretnina, postrojenja i opreme čine nabavna vrednost ili cena koštanja po odbitku preostale vrednosti sredstava.

Nekretnine, postrojenja i oprema amortizuju se na sistematskoj osnovi tokom korisnog veka upotrebe sredstva.

Za potrebe finansijskog izveštavanja, amortizacija se obračunava proporcionalnom metodom tokom procenjenog korisnog veka upotrebe sredstva. Procenjeni korisni vek upotrebe sredstva po potrebi se preispituje i ako su očekivanja značajno različita od prethodnih procena, stope amortizacije se prilagođavaju za tekući i buduće periode.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, nekretnine, postrojenja i oprema se razvrstavaju i amortizuju po stopama koje su u skladu sa poreskim zakonodavstvom.

Obračun amortizacije počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu.

Stope amortizacije koje su u primenu, su:

	(%)
Građevinski objekti	1,3-15,0
Pogonska oprema	5,0-25,0
Računari i pripadajuća oprema	20,0
Vozila	12,5-16,0
Nematerijalna ulaganja	20,0

(m) Finansijski plasmani

Finansijski plasmani predstavljaju finansijska sredstva koja se prilikom početnog priznavanja mere po njihovoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost nadoknade koja je data za njih. Troškovi transakcije se uključuju u početno merenje svih finansijskih sredstava.

Za potrebe merenja finansijskog sredstva nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva se klasifikuju u četiri kategorije:

- (a) finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja, početno priznata po fer vrednosti kroz dobit ili gubitak;
- (b) ulaganja koja se drže do roka dospeća;
- (c) zajmovi i potraživanja koji su potekli od strane društva i koji se ne drže radi trgovanja i
- (d) finansijska sredstva koja su raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao finansijsko sredstvo koje je raspoloživo za prodaju ukoliko sasvim ne pripada ni jednoj od ostale tri gore navedene kategorije finansijskih sredstava.

Finansijsko sredstvo klasifikuje se kao finansijsko sredstvo koje se drži radi trgovanja, a ne kao finansijsko sredstvo koje je raspoloživo za prodaju, ukoliko je to sredstvo deo portfelja sličnih sredstava za koje postoji obrazac trgovanja radi ostvarivanja dobitka iz kratkoročnih kolebanja cena ili marže dilera.

Posle početnog priznavanja, društvo meri finansijska sredstva, (uključujući i derivate koji su sredstva) po njihovim poštnim vrednostima, bez bilo kakvog umanjivanja za transakcione troškove koje može načiniti prilikom prodaje ili drugog otuđenja, osim:

- Zajmova i potraživanja i Ulaganja koja se drže do dospeća koja se mere po amortizovanoj ceni, primenom metoda efektivne kamatne stope;
- Ulaganja u vlasničke hartije koje se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano izmeriti, koja se mere po nabavnoj ceni.

U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje finansijskih sredstava i zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, poštenu (fer) vrednost najčešće nije moguće pouzdano utvrditi u uslovima nepostojanja aktivnog tržišta, kako to zahtevaju MSFI.

Priznati dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promene u poštenoj vrednosti finansijskog sredstva ili obaveze (koja nije deo odnosa zaštite) početno priznata po fer vrednosti kroz dobit ili gubitak, priznaje se kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha, a kod finansijske imovine raspoložive za prodaju na revalorizacionim rezervama.

(n) Zalihe

Zalihe robe mere se po nabavnoj vrednosti koju čini fakturna cena dobavljača, uvozne dažbine i drugi porezi (osim onih koje preduzeće može naknadno da povrati od poreskih vlasti), troškovi prevoza, manipulativni troškovi i drugi troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju zaliha robe. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke robe.

Obračun izlaza (prodaje) zaliha robe, vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Zalihe materijala koje se nabavljaju od dobavljača mere se po nabavnoj vrednosti, dok se zalihe materijala koji je proizveden kao sopstveni učinak preduzeća mere po ceni koštanja, odnosno po neto prodajnoj vrednosti, ako je niža.

Nabavnu vrednost ili cenu koštanja zaliha čine svi troškovi nabavke, troškovi proizvodnje i drugi nastali troškovi neophodni za dovodenje zaliha na njihovo sadašnje mesto i stanje.

Troškovi nabavke zaliha obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge poreze (osim onih koje preduzeće može naknadno da povrati od poreskih vlasti), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Obračun izlaza (utroška) zaliha materijala, vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda nastaju kao rezultat proizvodnog procesa preduzeća. Ove zalihe mere se po ceni koštanja.

Troškovi sadržani u zalihama nedovršene proizvodnje i gotovim proizvodima obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa jedinicama proizvoda (kao što je direktni materijal, direktna radna snaga), kao i fiksne i promenljive režijske troškove proizvodnje.

Troškovi pozajmljivanja se uključuju u cenu koštanja zaliha.

(o) Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca – zavisnih i drugih povezanih pravnih lica i ostalih kupaca u zemlji i inostranstvu po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga.

Kratkoročni plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana bilansa.

Kratkoročna potraživanja od kupaca mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izveštajnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti na dan bilansa preračunavaju se prema važećem kursu, a kursne razlike priznaju se kao prihod ili rashod perioda.

Kratkoročni finansijski plasmani koji se ne drže radi trgovanja mere se po amortizovanoj vrednosti, ne

uzimajući u obzir nameru društava da ih drže do dospeća.

Ukoliko postoji verovatnoća da društva neće biti u stanju da naplate sve dospele iznose (glavnicu i kamatu) prema ugovornim uslovima za date kredite, potraživanja ili ulaganja koja se drže do dospeća koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti, nastao je gubitak zbog obezvređivanja ili nenaplaćenih potraživanja.

Otpis kratkoročnih potraživanja i plasmana kod kojih postoji verovatnoća nenaplativosti vrši se indirektnim otpisivanjem, dok se u slučajevima kada je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana, otpis, u celini ili delimično, vrši direktnim otpisivanjem.

Verovatnoća nemogućnosti naplate utvrđuje se u svakom konkretnom slučaju na osnovu dokumentovanih razloga (stečaj, odnosno likvidacija dužnika, prezaduženost, otuđenje imovine, prinudno poravnanje, vanparnično poravnanje, zastarelost, sudsko rešenje, akt upravnog organa, kao i u drugim slučajevima za koja društva poseduju verodostojnu dokumentaciju o nenaplativosti.)

(p) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju: novac u blagajni, depozite po viđenju kod banaka, druga kratkoročna visoko likvidna ulaganja sa prvobitnim rokom dospeća do tri meseca ili kraće, i prekoračenja po tekućem računu. Prekoračenja po tekućem računu uključuju se u bilans stanja kao dugovanja po kreditima unutar tekućih obaveza kao kratkoročne finansijske obaveze.

(r) Zakupi

Zakupi kod kojih zakupodavac zadržava značajan deo rizika i koristi od vlasništva klasifikuje se kao poslovni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu poslovnih zakupa terete bilans uspeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

(s) Obaveze po osnovu finansijskog lizinga

Lizing se kvalifikuje kao finansijski u slučaju kada značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga prelaze na kupca, pri čemu formalno vlasništvo ne mora biti preneto.

Obaveza po osnovu finansijskog lizinga se iskazuje na dan bilansa u vrednosti umanjenoj za kamatu sadržanu u lizingu (sadašnja vrednost minimuma plaćanja lizinga). Kamata se alokira na obračunske periode u toku trajanja lizinga u skladu sa otplatnim planom.

(t) Potencijalna sredstva i obaveze

Potencijalne obaveze se obelodanjuju, ali se ne priznaju, osim u slučajevima kada je odliv resursa verovatan i kada se priznaje rezervisanje u finansijskim izveštajima.

Postojanje potencijalnog sredstva se ne obelodanjuje, osim ukoliko je verovatan priliv ekonomskih koristi. Ukoliko je ostvarenje prihoda gotovo sigurno, sredstvo se može priznati u finansijskim izveštajima.

(u) Komparativni podaci

U 2007.i 2008. godini je primenjen MRS 19 Naknade zaposlenima i ukalkulisane su naknade za otpremnine prilikom odlaska u penziju

(v) Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamate, provizije i drugi troškovi koji nastaju u preduzeću u vezi sa pozajmljivanjem finansijskih sredstava u skladu sa MRS i MSFI.

Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja tog sredstva.

Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod u periodu u kojem su nastali.

(w) Obezvređenje sredstava

Ukoliko u toku godine dođe do obezvređenja sredstava, Upravni odbor društva na bazi obrazloženog

predloga direktora društva utvrđuje da li postoje indikatori koji ukazuju da je došlo do obezvređenja sredstava u skladu sa MRS, kao i da li postoje indikatori koji ukazuju da je došlo do smanjenja ranije priznatog obezvređenja tih sredstava.

U slučaju postojanja tih indikatora, Upravni odbor donosi odluku o iznosu obezvređenja ili iznosu za koji ranije priznata obezvređenja treba ukinuti.

Na kraju godine, Upravni odbor na bazi obrazloženog predloga direktora društva i popisne komisije donosi odluku o iznosu obezvređenja sredstava ili iznosu za koji ranije priznato obezvređenje treba ukinuti.

(x) Finansijske obaveze

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, dugoročni krediti, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima i pravnim licima sa uzajamnim učešćem, kratkoročni krediti i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospevaju u roku do godinu dana, od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa.

Dugoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospevaju za plaćanje u periodu dužem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izveštaja.

Deo dugoročnih obaveza koji dospeva za plaćanje u periodu kraćem od godinu dana od dana sastavljanja finansijskih izveštaja, iskazuju se kao kratkoročne obaveze.

Prilikom početnog priznavanja, društvo meri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrednosti koja predstavlja poštenu vrednost nadoknade koja je primljena za nju. Transakcioni troškovi se uključuju u početno merenje svih finansijskih obaveza.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnjanja i slično vrši se direktnim otpisivanjem.

(y) Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje se priznaje kada:

1. Društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja,
2. Postoji verovatnoća da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveza i
3. Iznos obaveze može pouzdano da se proceni.

Ukoliko ovi uslovi nisu ispunjeni rezervisanje se ne priznaje.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju rezervisanja za troškove u garantnom roku, rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, rezervisanja za zadržane kaucije i depozite, rezervisanja za restrukturiranja društva i ostala dugoročna rezervisanja za pokriće obaveza (pravnih ili stvarnih), nastalih kao rezultata prošlih događaja, za koje je verovatno da će izazvati odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi, radi njihovog izmirivanja i koje se mogu pouzdano proceniti (na primer, sporovi u toku), kao i rezervisanja za izdate garancije i druga jemstva.

Dugoročna rezervisanja za troškove i rizike prate se po vrstama, a njihovo smanjenje odnosno ukidanje vrši se u korist prihoda.

Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja se razlikuju od drugih obaveza zbog prisustva neizvesnosti u pogledu roka nastanka ili iznosa budućih izdataka koji su potrebni za izmirenje.

Merenje rezervisanja vrši se u iznosu očekivanih izdataka za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se ispituju na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, rezervisanje se ukida.

(z) Efekti izmena računovodstvenih politika, promene računovodstvenih procena i greške iz prethodnog perioda

Ispravka naknadno ustanovljenih materijalno značajnih grešaka je ona koja ima tako značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda da se ti finansijski izveštaji više ne mogu smatrati pouzdanim na dan njihovog izdavanja.

Ispravka materijalno značajne greške iz prethodnih perioda se vrši korigovanjem početnog stanja neraspoređenog dobitka ili gubitka iz ranijih godina.

Materijalno značajni efekti promene računovodstvenih politika i naknadno utvrđenih grešaka se koriguju retroaktivno uz prilagođavanje uporednih podataka u finansijskim izveštajima, osim ako je to praktično neizvodljivo (tada se promena računovodstvene politike primenjuje prospektivno). Svaka korekcija koja iz toga proizilazi iskazuje se kao korekcija iznosa neraspoređenog dobitka na početku perioda.

Devizni kursevi

Zvanični kursevi valute koji su značajni za poslovanje društava i koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija finansijskih izveštaja u dinare, bili su sledeći:

	2007. godine	2008. godine
EUR	79,2362 RSD	88.6010. RSD
USD	53,7267 RSD	62,9000 RSD
GBP	107,3080 RSD	90,8635 RSD
CHF	47,8422 RSD	59,4040 RSD

5. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

5.1. Faktori finansijskog rizika

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promena deviznih kurseva, rizik promene fer vrednosti i rizik promene kamatnih stopa i rizik cena), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Upravljanje rizicima u Društvu je usmereno na nastojanje da se u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta potencijalni negativni uticaji na finansijsko poslovanje Društva svedu na minimum. Društvo koristi izvedene finansijske instrumente kako bi se zaštitilo od nekih oblika rizika.

Upravljanje rizicima sprovodi Finansijski sektor Društva na osnovu politika odobrenih od strane Upravnog odbora. Finansijski sektor Društva identifikuje i procenjuje finansijske rizike i definiše načine zaštite od rizika usko saradujući sa poslovnim jedinicama Društva.

Upravljanje rizikom sprovodi se na osnovu politika Upravnog odbora, koje obuhvataju oblasti kao što su: devizni rizik, kamatni rizik, korišćenje finansijskih instrumenata i ulaganje viška likvidnih sredstava.

(a) Tržišni rizik

Društvo posluje po tržišnim principima i izloženo je promenama na tržištu nekretnina.

/I/ Devizni rizik

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku deviznog kursa koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama. Rizik proističe iz budućih trgovinskih transakcija, priznatih sredstava i obaveza i neto ulaganja u poslovanje u inostranstvu. Rizik vezan za fluktuaciju kursa naročito je bio izražen u ovoj godini i imao je negativne efekte na poslovanje ino zaključaka u Ruskoj Federaciji koji su ugovoreni u USD. Imajući u vidu da su cene uvoznih materijala i opreme vezani za valutu EUR i da su ino punktovi oformili obaveze po osnovu deviznih plata radnika u EUR-ima, pri plaćanju ovih obaveza Društvo je imalo negativne kursne razlike.

/II/ Rizik cena

Društvo je izloženo riziku cena proizvoda i usluga. Imajući u vidu da je jedna od baznih aktivnosti Društva izgradnja nepokretnosti (sopstvene investicije u razvoj lokacija) zbog mogućih tržišnih poremećaja Društvo je izloženo ovom vidu rizika. Ali pošto cene nekretnina beleže stalni porast Društvo nije trpelo nikakve negativne efekte od ovog rizika.

/III/ Rizik promene fer vrednosti

Osnovna sredstva Društvo vodi po nabavnoj vrednosti i Društvo nije izloženo ovom riziku. Hartije od vrednosti se svode na fer vrednost na dan 31.12.2008. i pošto ne predstavljaju značajan udeo u imovini Društva možemo konstatovati da Društvo nije izloženo ovom vidu rizika. Društvo poseduje hartije od vrednosti banaka koje beleže stalni rast, tako da je Društvo imalo pozitivne efekte.

/IV/ Rizik promene kamatnih stopa

Društvo je izloženo ovom vidu rizika jer je u svom poslovanju upućeno na korišćenje bankarskih kredita.

(b) Kreditni rizik

Društvo nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Društvo ima utvrđena pravila kako bi obezbedilo da se usluge za izvedene radove za poznate investitore obavlja za kupce koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju. U slučaju prodaje nepokretnosti Društvo primenjuje princip da objekte u izgradnji od kupaca naplaćuje avansno. Učesnici u poslu i u gotovinskim transakcijama su finansijske institucije visokog kreditnog rejtinga. Društvo ima politiku kojom se ograničava izloženost kreditnom riziku prema svakoj pojedinačnoj finansijskoj instituciji.

(c) Rizik likvidnosti

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva. Finansijski sektor Društva teži da održi fleksibilnost finansiranja držanjem na raspolaganju utvrđenih kreditnih linija.

6. IZVEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

	Poslovni segmenti			
	Projektovanje i istraživanje		Izgradnja i opremanje	
	2007	2008	2007	2008
PRIHOD				
Prihodi od prodaje-eksterni	14,898	49,279	4,275,839	9892141
Ukupan prihod	14,898	49,279	7,426,979	7789069
REZULTAT SEGMENTA				
Poslovni dobitak	12,939		19,487	881
Prihodi od kamata			22,571	54521
Rashodi kamata			108,906	94562
Porez na dobit			13,595	11191
Neto dobitak			205,063	90821
Ukupna aktiva			9,187,670	7406014
Ukupna pasiva			9,187,670	7406014
Amortizacija			127,446	140136

Geografski segmenti

	Srbija		ZDN		Evropa		Afrika		Neraspoređeno		Ukupno	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Prihodi od prodaje	1222501	3435906	2783545	3556418	279231	2940507	5460	8589			4290737	9941420
Prihod od prodaje proizvoda	6550	6645									6550	6645
Prihod od prodaje usluga	1215951	3429261	2783545	3556418	279231	2940507	5460	8589			4284187	9934775
Ukupna aktiva											0	0
Kapitalni izdaci											0	0

7. POVEĆANJE/(SMANJENJE) VREDNOSTI ZALIHA UČINAKA

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Nedovršena proizvodnja na dan 31. decembra	4,203,817	1,103,590
Nedovršene usluge na dan 31. decembra		
Gotovi proizvodi na dan 31. decembra	268,790	486,380
Svega	4,472,607	1,589,970
Minus		
Nedovršena proizvodnja na dan 1. januara	1,941,505	4,203,817
Nedovršene usluge na dan 1. januara		
Efekat preračuna na izveštajnu valutu	- 8,790	124,960
Gotovi proizvodi na dan 1. januara	221,251	268,790
Svega	2,153,966	4,597,567
Ukupno	2,318,641	-3,007,597

Smanjena je nedovršena proizvodnja za kompleks Bežanijska Kosa blok 15 i blok 6 ,kao i za sopstvenu investiciju u Crnoj Gori objekat Savina u Herceg Novom .

8. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina		
Prihodi od zakupnina	26,253	27,893
Ostali poslovni prihodi	31,737	18,548
Ukupno	57,990	46,441

9. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Nabavna vrednost prodate robe na veliko	11115	9584
Ukupno	11115	9584

10. TROŠKOVI MATERIJALA

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Troškovi materijala za izradu	1,782,315	1,756,760
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	37,065	28,149
Troškovi goriva i energije	97,170	129,214
Ukupno	<u>1,916,550</u>	<u>1,914,123</u>

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	1,212,787	1,317,471
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	208,278	242,476
Troškovi naknada po ugovoru o delu	2,667	2,069
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	829	545
Troškovi nakanada članovima upravnog i nadzornog odbora	1,152	903
Ostali lični rashodi i naknade	345,014	276,871
Ukupno	<u>1,770,727</u>	<u>1,840,335</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Troškovi amortizacije i rezervisanja u iznosu od Din 147.169 hiljada (u 2007. godini Din. 162.454. hiljada) odnose se na: amortizaciju nekretnina, postrojenja, opreme, investicione nekretnine i bioloških sredstava u skladu sa napomenom 4(k) i troškove rezervisanja prema sledećem pregledu:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Amortizacija nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina	127,446	140,136
Troškovi rezervisanja za garantni rok	28,225	
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	6,783	7,033
Ukupno	<u>162,454</u>	<u>147,169</u>

Rezervisanje za nakande i druge beneficije zaposlenih se vrši na osnovu primene MRS 19.

13. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
<u>Troškovi proizvodnih usluga</u>		
Troškovi usluga na izradi učinaka	1,265,596	2,096,295
Troškovi transportnih usluga	139,266	210,021
Troškovi usluga održavanja	27,402	26,378
Troškovi zakupnina	23,737	24,361
Troškovi sajmovi	5	4
Troškovi reklame i propagande	6,031	11,129
Troškovi istraživanja	4,032	2,969
Troškovi ostalih usluga	15,363	29,110
Svega	1,481,432	2,400,267
<u>Nematerijalni troškovi</u>		
Troškovi neproizvodnih usluga	946,888	179,470
Troškovi reprezentacije	10,529	11,020
Troškovi premije osiguranja	6,218	13,369
Troškovi platnog prometa	126,721	122,927
Troškovi članarina	2,128	2,006
Troškovi poreza	69,670	134,109
Ostali nematerijalni troškovi	155,992	218,881
Svega	1,318,146	681,782
Ukupno	2,799,578	3,082,049

Troškovi usluga na izradi učinaka u 2008. godini čine troškovi kooperanata na gradilištima u zemlji u iznosu od 964.877 hiljada dinara i na gradilištima u inostranstvu u iznosu od 1.131.418 hiljada dinara.

14 FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
<u>Finansijski prihodi</u>		
Finansijski prihodi od matičnog i zavisnih pravnih lica	271	32,644
Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica	135,906	
Prihodi od kamata	22,571	54,521
Pozitivne kursne razlike	208,258	561,498
Prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	13,068	15,523
Ostali finansijski prihodi	168,754	48,723
Ukupno	548,828	712,909
<u>Finansijski rashodi</u>		
Finansijski rashoda iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	618	90,363
Finansijski rashoda iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	138,985	
Rashodi kamata	108,906	94,562
Negativne kursne razlike	240,703	456,748
Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule	3,264	32,436
Ukupno	492,476	674,109

Kursne razlike su date po bruto principu.

Prihodi od kamata su ostvareni u inostranstvu po osnovu naplate sudskog spora za Z-031Hanti Masijsk Rusija u iznosu od 322.909 USD odnosno 18.025 hiljada dinara i 29 448 hiljada dinara po osnovu oročenog depozita na Z-056 TRK Aktau u Kazahstanu.

15. OSTALI PRIHODI I RASHODI, PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE I RASHODI PO OSNOVU OBEZVREĐENJA IMOVINE

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>Ostali prihodi i prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</u>		
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	5,232	40,078
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti	60	
Viškovi	6,093	71
Naplaćena otpisana potraživanja	136,396	46
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	75	1
Prihodi od smanjenja obaveza	39,496	28,030
Ostali nepomenuti prihodi	11,965	33,808
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	882	29,264
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine		
Ukupno	<u>200,199</u>	<u>131,298</u>
	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>Ostali rashodi i rashodi po osnovu obezvređenja imovine</u>		
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	12,205	7,974
Gubici od prodaje materijala -	3,403	2,700
Manjkovi	2,009	3,660
Rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika	28,933	15,331
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	6,182	9,291
Ostali nepomenuti rashodi	10,847	28,031
Obezvređenje dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	882	
Obezvređenje potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	15,311	
Ukupno	<u>79,772</u>	<u>66,987</u>

U 2008.godini je naplaćen sudski spor po osnovu izvođenja radova u Rusiji Z-031 Duma Hanti Masijsk u ostalim prihodima iskazan u iznosu od 57.245 hiljada dinara (1.025.534 USD)

16. POREZ NA DOBITAK

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Finansijski rezultat u bilansu uspeha (dobitak/gubitak pre oporezivanja)	209,205	103,992
Neto kapitalni dobiti (gubici)	14	
Poslovni dobitak (gubitak)	32,426	881
Usklađivanje i korekcije rashoda u poreskom bilansu	65,574	59,630
Usklađivanje i korekcija prihoda u poreskom bilansu		65,504
Oporeziva poslovna dobit	274,779	
Umanjenje za iznos gubitaka iz ranijih godina	-	
Kapitalni dobitak		127,547
Umanjenje za iznos kapitalnih gubitaka iz ranijih godina		14
Poreska osnovica	<u>274,779</u>	<u>229,112</u>
Umanjenje za prihode od dividendi i udela u dobiti od rezidentnih obveznika	2,874	5,280
Umanjena poreska osnovica (Obrazac PB-1)	<u>271,905</u>	<u>223,832</u>
Obračunati porez (10% od umanjene poreske osnovice)	27,190	22,383
Umanjenje obračunatog poreza po osnovu poreskih podsticaja i oslobađanja	13,595	11,192
POREZ NA DOBITAK (Obrazac PDP)		
Poreski rashod perioda	13,595	11,191
Odloženi poreski prihod perioda	9,453	
Odloženi poreski rashod perioda		1980

Obračun poreza na dobitak vrši se po stopi od 10% u skladu sa poreskim propisima, odvojeno za poslovni i kapitalni podbilans. Vršni se usklađivanje pojedinih pozicija prihoda i rashoda, a poreska osnovica se umanjuje za gubitke ranijih godina i prihode od dividendi i udela u dobiti kod pravnih lica rezidenata. Obračunati porez se umanjuje za poreska oslobađanja po osnovu poreskih podsticaja (ulaganja u osnovna sredstva...)

17. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija .

	<u>2007.</u>	<u>2008.</u>
Dobit pripisiva akcionarima Društva	205063	90641
Ponderisani prosečni broj običnih akcija u emisiji (u hiljadama)	3017	3017
Osnovna zarada po akciji (RSD po akciji)	67.97	30,05

18. UGOVORI O IZGRADNJI

Prihod od ugovora o izgradnji po fiksnoj ceni priznaje se po metodi procenta izvršenja, izmereno dovođenjem u vezu sa procentom ostvarenih časova rada do tog datuma u odnosu na ukupno procenjene časove rada za svaki ugovor posebno.

Prihod od ugovora o izgradnji sa naknadnim uvećanjem troška priznaje se dovođenjem u vezu sa nadoknativim troškovima nastalim tokom perioda plus zarađena naknada, i meri se udelom koji nastali troškovi imaju u procenjenim ukupnim troškovima datog ugovora do datog datuma.

Stepen izvršenja ugovora se izračunava kroz srazmeru između nastalih ugovornih troškova za izvršeni rad do datog datuma prema poslednjim procenjenim ukupnim ugovorenim troškovima.

	<i>UGOVORI</i>					
	z-066	z-063	z-056	blok 26	H. Novi	Ukupno
Ugovoreni prihod priznat kao prihod datog perioda	1,259,380	336,222	1,933,887	1,339,144	937,124	5,805,757
Troškovi nastali u datom periodu	1,252,375	367,492	1,571,284	1,053,071	678,545	4,922,767
Primljeni avansi	312,358	170,862	929,666	121,868	1,167	1,535,921
Garantni depozit	59,388	9,131		70,074		138,593
Bruto dospela potraživanja za ugovoren posao	81,261	155,219	78,650	226,365	288,133	829,627
Bruto dospele obaveze za ugovoren posao	185,085	191,092	101,699	227,403	120,311	825,590
Nefakturisani ugovorni prihod						0

Ugovori o izgradnji su na ino zaključcima zaključeni sa investitorom i investitoru se mesečno ispostavljaju situacije. U tabeli su prikazani ugovori koji sa najvećim procentom učestvuju u bilansu uspeha i stanja. Z-056 Aktau Kazahstan Tržno rekreativni kompleks ukupna vrednost ugovora bez PDV 61.568.221EUR-a, iznos avansa 30% 18.556.627 EUR-a. Početak radova 2007.godina. Radovi se nastavljaju i u 2009.godini.

U 2008.godini je zaključen ugovor o izgradnji Fabrike papira u Siktivkaru Z-066, Rusija u vrednosti (bez PDV) od 1.480.989.290 rubalja (oko 40.180.000 EUR-a) za koji je primljen avans u iznosu od 15% 255.727.647 rubalja. Z-063 izgradnja Skijaškog kompleksa Manžerok vrednost ugovora zaključenog 02.08.2007.bez PDV-a je 875.529.760 rubalja .Primljeni avans je 106.380.943 rubalja .Investitor je krajem 2008.godine obustavio radove, zbog nemogućnosti praćenja projekta od strane banaka i neizvestan je nastavak radova.

Blok 26 je ugovor o izgradnji zaključen sa Energoprojekt Holding ad za izgradnju objekta „Blue Center“u bloku 26 na Novom Beogradu vrednost ugovora je 35.777.753 EUR-a bez PDV-a..

Herceg Novi je sopstvena investicija na objektu Savina izgradnja apartmanskog naselja čija je gradnja završena 2008.godine.

19. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Ulaganja u razvoj	Koncesije, patenti i sl	Goodwill	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ukupno
	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000
<u>Nabavna vrednost</u>							
Stanje 1.1.2008.				11230			11,230
Korekcija početnog stanja							
Nove nabavke				2182	1495		3,677
Prenos sa/na							0
Otuđivanje i rashodovanje							0
Revalorizacija - procena							0
Ostalo							0
Stanje 31.12.2008. godine	0	0	0	13412	1495		14,907
<u>Ispravka vrednosti</u>							
Stanje 1.1.2008.. godine				4760			4,760
Korekcija početnog stanja							
Amortizacija za 2008. godinu				2967			2,967
Otuđivanje i rashodovanje							
Obezbvredjenja							
Revalorizacija - procena							
Ostalo							
Stanje 31.12.2008. godine	0	0	0	7727			7,727
<u>Neotpisana vrednost</u>							
31.12.2008. godine	0	0	0	5685	1495		7,180
31.12.2007. godine	0	0	0	6470			6,470

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Osnovna sredstva u pripremi	Avansi za osnovna sredstva	Ukupno
	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000	RSD 000
<u>Nabavna vrednost</u>							
Stanje 1.1.2008. godine	167783	1332418	1301877				2,802,078
Korekcija početnog stanja							0
Prenos sa jednog oblika na drugi		-143	409				266
Nove nabavke		7289	353499				360,788
Otuđivanje i rashodovanje		-21698	-38441				-60,139
Ostalo, procena vrednosti		30961	55498				86,459
Stanje 31.12.2008. godine	167783	1348827	1672842				3,189,452
<u>Ispravka vrednosti</u>							
Stanje 1.1.2008. godine		720640	933431				1,654,071
Korekcija početnog stanja							0
Amortizacija za 2008. godinu		35702	101467				137,169
Otuđivanje i rashodovanje		-1945	-29972				-31,917
Obezbvredjenja							0
Revalorizacija - procena							0
Ostalo		3755	19010				22,765
Stanje 31.12.2008. godine		758152	1023936				1,782,088
<u>Neotpisana vrednost</u>							
31.12.2008. godine	167783	590675	648906				1,407,364
31.12.2007.. godine	167783	611.778	368.446				1.148.007

21. OPREMA UZETA U LIZING

<u>Lizing</u>	RSD 000		
	2007	2008	
<u>Grupe sredstava</u>	<u>Neto knjigovodstvena vrednost</u>	<u>Grupe sredstava</u>	<u>Neto knjigovodstvena vrednost</u>
Automobili	2,274	Automobili	6,240
Ostalo kranovi i bageri	57,760	Ostalo	47,263
Ukupno	60,034		53,503

22. UČEŠĆA U KAPITALU

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele društava, banaka i osiguravajućih društava. Iskazana su:

- prema metodi nabavne vrednosti, po kojoj investitor iskazuje svoje ulaganje po nabavnoj vrednosti. Investitor priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj primi svoj deo iz raspodele neraspoređene neto dobiti korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je investitor stekao. Deo iz raspodele koji se primi u iznosu koji je viši od takve dobiti smatra se povraćajem investicija i iskazuje se kao smanjenje nabavne vrednosti investicije.

Učešća u kapitalu odnose se na akcije (udele) kod:

	% * učešća	2007 RSD 000	2008 RSD 000
<u>Zavisnih pravnih lica</u>			
Društvo			
Svega		-	-
<u>Ostalih povezanih pravnih lica</u>			
Energoprojekt Garant		7,766	10,453
Isp.vrednosti		(3,568)	(6,255)
Svega		4,198	4,198
<u>Ostalih pravnih lica i druge HOV raspoložive za prodaju</u>			
Ostalo		5,270	5,475
Jubmes banka		75,128	77,532
Ispravka vrednosti			(53,260)
Svega		80,398	29,747
Ukupno		84,596	33,945

Došlo je do smanjenja vrednosti akcija na berzi, što se odrazilo na povećanje ispravki vrednosti pre svega kod Jubmes banke.

23. OSTALI DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali dugoročni finansijski plasmani odnose se na:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
a) Date dugoročne kredite		
u zemlji - Železnički cvor	968,270	968,270
u inostranstvu	7,557	8,847
Svega	<u>975,827</u>	<u>977,117</u>
b) Obveznice devizne štednje		
c) Stambene kredite zaposlenima	26,318	34,643
d) Ostalo - Nis, Holding, ino pogoni	457,062	603,355
Ispravka vrednosti dug.plasmane	(733,952)	(733,952)
Ukupno	<u>725,255</u>	<u>881,163</u>

Dati dugoročni kredit je kredit dat Preduzeću za izgradnju železničkog čvora Prokop u nominalnom iznosu od 234.318 hiljada dinara, a kamata po datom kreditu iznosi 733.952 hiljade dinara i za iznos kamate je izvršena ispravka vrednosti.

Povećanje stambenih kredita je posledica povećanja potraživanja od radnika koji su ušli u otkup stanova.

Ostalo čine: dugoročni plasmani u inostranstvu u iznosu od 603.355 hiljada dinara, koja čine novčana sredstva koja su garancija za Z-056 Aktau u Kazahstanu u iznosu od 314.086 hiljada dinara, kolateral za Z-066 Siktivkar fabrika papira u iznosu od 62.021 hiljada dinara (700.000 EUR), kolateral za Z-063 Manžerok u iznosu od 70.881 hiljada dinara (800.000 EUR) zadržani garantni depozit Energoprojekt Holding u iznosu od 73.961 hiljada dinara za izgradnju poslovnog objekta u bloku 26 na Novom Beogradu i učešće u finansiranju u izgradnji hotela «Hayat» na Crnom Vrhu u iznosu od 82.406 hiljada dinara.

24. ZALIHE

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Materijal, rezervni delovi, alat i inventar	214,028	499,693
Nedovršena proizvodnja	4,203,817	1,103,590
Gotovi proizvodi	268,790	486,380
Roba	954	6,842
Stalna sredstva namenjena prodaji	224,593	201,357
Dati avansi	209,421	607,362
Ukupno	<u>5,121,603</u>	<u>2,905,224</u>

Nedovršena proizvodnja je smanjena zbog završetka objekata na Bežanijskoj Kosi u iznosu od 1.339.826 hiljada dinara, završetka objekata u Herceg Novom u iznosu od 2.179.579 hiljada dinara.

Nedovršenu proizvodnju na dan 31.12.2008. čine: izgradnja objekata u Beogradu na Bežanijskoj Kosi blok 24 u iznosu od 15.219 hiljada dinara, blok 22 Bežanijska Kosa 6.141 hiljada dinara, Blok 12 Bežanijska Kosa 213.434 hiljade dinara Blok 23 Bežanijska Kosa 384.239 hiljade dinara, Blok 26 u iznosu od 47.016 hiljada dinara, Herceg Novi izradnja stambeno poslovnog kompleksa Igalo II u iznosu od 309.003 hiljade dinara kao i za izvršene radove, a neispostavljene situacije investitoru na izgradnji objekta u Knez Danilovoj u Beogradu u iznosu od 21.151 hiljada dinara, Gradjevinskoj direkciji za objekte infrastrukture u bloku 29 u Beogradu u iznosu 14.747 hiljada dinara ,na Z-066 Siktivkar u iznosu od 23.411 hiljada dinara i Z-063 Manžerok 69.229 hiljada dinara.

Gotove proizvode čine završeni stambeno poslovni objekti na Bežanijskoj Kosi u Beogradu blok 15 u iznosu od 65.183 hiljada dinara, blok 6 u iznosu od 27.557 hiljada dinara, blok 29 u iznosu od 12.842 hiljade dinara, kao i gotovi proizvodi u Herceg Novom u iznosu od 380.798 hiljada dinara.

Stalna sredstva namenjena prodaji čini deo zgrade u Moskvi u Rusiji u iznosu od 201.357 hiljada dinara.

Najveći deo avansa čine avansi dati dobavljačima u inostranstvu u Rusiji i Kazahstanu u iznosu od 456.912 hiljada dinara, dok avansi dati u zemlji iznose 150.450 hiljada dinara.

25. POTRAŽIVANJA

	2007	2008
	RSD 000	RSD 000
<u>Potraživanja po osnovu prodaje</u>		
Kupci – matično pravno lice Energoprojekt Holding	171,727	228,460
Kupci – ostala povezana pravna lica u sistemu Energoprojekt	24,364	302,530
Kupci u zemlji	1,194,276	1,277,756
Kupci u inostranstvu	651,503	508,390
Minus: Ispravka vrednosti	(842,439)	(812,192)
Svega	1,199,431	1,504,944
<u>Potraživanja iz specifičnih poslova</u>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	215,407	18,303
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	215,407	18,303
<u>Druga potraživanja</u>		
Potraživanja za kamatu i dividende	49	4,147
Potraživanja od zaposlenih	15,853	16,538
Potraživanja od državnih organa i organizacija		
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	3,712	1,509
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	1,450	5145
Ostala potraživanja	2,626	4,123
Minus: Ispravka vrednosti	(13,479)	(15,072)
Svega	10,211	16,390
Ukupno	1,425,049	1,539,637

Potraživanje od matičanog pravnog lica Energoprojekt Holding ad se odnosi na decembarsku situaciju za blok 26 koju je Visokogradnja naplatila u januaru 2009.

U potraživanjima od ostalih povezanih lica u sistemu Energoprojekt najveće potraživanje čini potraživanje od Energoprojekt Montenegro od 276.159 hiljada dinara za stambeno poslovni objekat Igalo II u Crnoj Gori.

Potraživanja od kupaca u zemlji čine potraživanja od Preduzeća za izgradnju železničkog čvora u iznosu od 1.087.876 hiljada dinara, od čega kamata čini 660.914 hiljada dinara i za nju je stvorena ispravka vrednosti s obzirom da je sudski spor Energoprojekt Visokogradnja dobila, ali još uvek nije naplatila glavicu i kamatu.

Najveća potraživanja od kupaca u inostranstvu čine: potraživanja od investitora za radove u inostranstvu u iznosu od 499.146 hiljade dinara .

Potraživanje iz specifičnih poslova je smanjeno, jer je Energoprojekt Holding isplatio svoju obavezu.

Geografski raspored kupaca je sledeći:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>Kupci u zemlji</u>		
Beograd	1,383,253	1,803,520
Vojvodina	2,540	4,714
Uža Srbija	4,574	512
Minus: Ispravka vrednosti	(842,439)	(812,192)
Svega	<u>547,928</u>	<u>996,554</u>
<u>Kupci u inostranstvu</u>		
Bivše jugoslovenske republike-Crna Gora	4,480	11,974
Evropa-Rusija i Kazahstan	647,023	496,416
Azija		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	<u>651,503</u>	<u>508,390</u>
Ukupno	<u><u>1,199,431</u></u>	<u><u>1,504,944</u></u>

26. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju:

Valuta	Kamata %	2007 RSD 000	2008 RSD 000
<u>Kratkoročne kredite i plasmane – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</u>			
Zavisna pravna lica		99	76
Ostala povezana pravna lica		61,144	51,325
Tekuće dospeće dugoročnih kredita			
Svega		61,243	51,401
<u>Kratkoročne kredite u zemlji</u>			
Kreditni dati radnicima		6,752	549
Svega		6,752	549
<u>Kratkoročne kredite u inostranstvu</u>			
ino zaključci		8,160	8,634
Minus: Ispravka vrednosti			
Svega		8,160	8,634
<u>Hartije od vrednosti kojima se trguje</u>			
Minus: Ispravka vrednosti			
Svega		-	-
<u>Ostali kratkoročni finansijski plasmani</u>			
Ostali kratkoročni finansijski plasmani		89,674	28,189
Svega		89,674	28,189
Ukupno		165,829	88,773

Kratkoročne plasmane povezanim licima čine zajam dat Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 47.325 hiljada dinara i zajam Energoprojekt Arhitekturi 4.000 hiljada dinara

27. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>U dinarima</u>		
Tekući računi	44,761	18,749
Blagajna	454	481
Svega	45,215	19,230
<u>U stranoj valuti</u>		
Devizni računi	250,493	246,829
Blagajna	33,258	154,529
Akreditivi		
Ostalo	2,217	6,556
Svega	285,968	407,914
Ukupno	<u>331,183</u>	<u>427,144</u>

28. POREZ NA DODATU VREDNOST I AVR

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>Porez na dodatnu vrednost</u>	9,643	8,252
<u>Aktivna vremenska razgraničenja</u>		
Unapred plaćeni troškovi	3,492	5,325
Potraživanja za nefakturisani prihod	164,250	57,837
Razgraničeni porez na dodatu vrednost		42,283
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	2,293	1,887
Svega	170,035	107,332
Ukupno	<u>179,678</u>	<u>115,584</u>

Potraživanja za nefakturisani prihod se odnosi na prihod na osnovu primene MRS 11 Ugovor o izgradnji za investicije u izgradnji gde je uključen prihod srazmerno stepenu izvršenja radova na Bežanijskoj Kosi blok 12

29. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital obuhvata sledeće oblike kapitala:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Akcijski kapital		
obične akcije	1,236,283	1,236,885
preferencijalne akcije		
Osnovni kapital	<u>1,236,283</u>	<u>1,236,885</u>
Ostali kapital	16,680	16,680
Ukupno osnovni i ostali kapital	<u><u>1,252,963</u></u>	<u><u>1,253,565</u></u>

Akcionari Društva su:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Energoprojekt Holding	1,142,202.00	1,142,720.00
Ostali akcionari	94,081.00	94,165.00
Ukupno	<u><u>1,236,283.00</u></u>	<u><u>1,236,885.00</u></u>

Akcijski kapital čini 3.016.793 običnih akcija, nominalne vrednosti od 240 dinara i korigovana knjigovodstvena vrednost posle pripisa revalorizacije po prvoj primeni MRS i MSFI iznosi 1.236.283 hiljade dinara (nominalna vrednost 724.030 hiljade dinara i revalorizacija 512.253 hiljade dinara) na dan 31.12.2007.

Dana 09.02.2009. Skupština akcionara je donela odluku o prenosu srazmernog dela kumuliranih revalorizacionih rezervi radi povećanja osnovnog kapitala kao i prenosu dela neraspoređene dobiti u iznosu od 601.612,23 dinara tako da je ukupna vrednost kapitala na dan 31.12.2008. 1.236.885.130 dinara . U skladu sa odlukom Skupštine akcionara doneta je i odluka o izdavanju akcija bez javne ponude radi zamene postojećih akcija promenom njihove nominalne vrednosti na vrednost akcije od 410 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital se odnosi na akcije, koje su u skladu sa propisima o svojinskoj transformaciji besplatno ustupljene ili prodane sa popustom. Energoprojekt Holding AD poseduje 2.787.121 običnih akcija u iznosu od 1.142.720 hiljad dinara, a ostala lica 229.672 običnih akcija u iznosu od 94.165 hiljada dinara.

U 2008., godini ostvarena je neto dobit za raspodelu po akciji u iznosu Din. 30,05 (u 2007. 67,97 dinara) .

30. OSTALI KAPITAL

Ostali kapital 16 680 hiljada dinara je nastao preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava.

31. REZERVE

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Zakonske rezerve	52,890	63,143
Ukupno	<u>52,890</u>	<u>63,143</u>

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004 godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5% dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala, a nakon toga su formirane na osnovu opšteg akta Društva.

32. REVALORIZACIONE REZERVE

Revalorizacione rezerve obuhvataju:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Revalorizacione rezerve po osnovu usklađivanja fer vrednosti	161,192	91,091
Rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu	-	23,673
Ukupno	<u>161,192</u>	<u>114,764</u>

Revalorizacione rezerve čine rezerve iz revalorizacije osnovnih sredstava u iznosu od 91.091 hiljadu dinara i

Rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja u izveštajnu valutu.

33. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HV

	2007		2008
	RSD 000	RSD	000
Nerealizovani dobitci po osnovu hartija od vrednosti			16.841

Nerealizovani dobitci po osnovu svođenja akcija na fer vrednost na dan 31.12.2008.

34. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HV

	2007		2008
	RSD 000	RSD	000
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti			2.687
Energoprojekt Garant			
Nerealizovani gubici su posledica svođenja akcija na fer vrednost na dan 31.12.2008.			

35 NERASPOREĐENI DOBITAK

Neraspoređeni dobitak odnosi se na:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
Neraspoređeni dobitak ranijih godina	268,701	351,926
Raspored dobiti 2007. u rezerve	- 5,442	- 10,253
Raspored dobiti 2007. za dividende	- 60,336	- 193,075
Korekcija dobiti za odložene poreske obaveze	- 8,614	
Korekcija dobiti za obračunate otpremnine po MRS 19	- 47,446	
Homogenizacija akcija povećanje kapitala		- 602
Izmena poreskog bilansa		- 259
Dobit tekuće godine	205,063	90,821
Ukupno	<u>351,926</u>	<u>238,558</u>

Društvo je prvi put 2007.godine primenilo MRS 19, gde je obračunalo otpremnine za odlazak radnika u penziju.

Raspodela neraspoređenog dobitka iz ranijih godina(2007.) izvršena je shodno Odluci Skupštine Društva na dan 20.06.2008 broj odluke 9/7 na XXXV sednici Skupštine kako sledi:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
u dividende	60336	193075
povećanje neraspoređene dobiti	43055	1735
u rezerve	5442	10253
Ukupno	<u>108833</u>	<u>205063</u>

Isplaćeni iznos dividende po jednoj akciji za 2007. godinu iznosio je 64 dinara (za 2006.godinu 20 dinara).

36. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja se priznaju kada:

- društvo ima obavezu (pravnu ili stvarnu) koja je nastala kao rezultat prošlog događaja;
- je verovatno da će odliv resursa koji sadrži ekonomske koristi biti potreban za izmirenje obaveze; i
- iznos obaveze može pouzdano da se izmeri.

Dugoročna rezervisanja obuhvataju:

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0	0
Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite		
Rezervisanja za troškove restrukturiranja		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	51440	57102
Ostala dugoročna rezervisanja	0	0
Ukupno	51440	57102

Energoprojekt Viskogradnja je primenila prvi put u 2007.godini MRS 19 Naknade zaposlenima i izvršeno je rezervisanje za naknade zaposlenih po osnovu otpremnina i korišćena je aktuarska procena.

37. DUGOROČNI KREDITI

Obaveze po dugoročnim kreditima dospevaju u roku dužem od godinu dana od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansiranja i odnose se na sledeće:

<u>U dinarima</u>	Oznaka	Kamata	2007 RSD 000	2008 RSD 000
	<i>RSD</i>			
<i>Astra Banka</i>			40,140	40,140
Svega			40,140	40,140
<u>U valuti</u>				
	<i>EUR</i>	<i>4% god.</i>		
Encom Frankfurt			22,582	25.251
Societe Generale				175.826
Ukupno			<u>62,722</u>	<u>241.217</u>

Dugoročni kredit Societe Generale je kredit uzet za kupovinu opreme u iznosu od 2.289.779 EUR-a. sa rokom otplate do 31.01.2013. Anutiteti koji dospevaju u 2009.godini u iznosu od 305.304 EUR-a su prikazani na kratkoročnim finansijskim obavezama koje dospevaju do godinu dana.

38. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

Ostale dugoročne obaveze odnose se na:

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Obaveze prema bivšim republikama SFRJ	63,877	74,783
Obaveze prema Pariskom klubu	14,551	5,136
Zadržani garantni depozit Eneogoprojekt Arhitektura i Oprema	1,809	24,140
Obaveze prema Direkciji za gradsko građevinsko zemljište		
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	27,616	14,162
Ukupno	107,853	118,221

Obaveze prema bivšim republikama SFRJ su obaveze koje potiču iz ranijih perioda i koje se neće izmiriti dok se ne završi secesija . Povećanje je posledica kursnih razlika. Zadržani garantni depozit je garantni depozit za blok 26 .

39. OBAVEZE PO OSNOVU DUGOROČNOG LIZINGA

	<u>RSD 000</u>		<u>RSD 000</u>	
	2007		2008	
	Buduća minimalna plaćanja lizinga	Kamata	Buduća minimalna plaćanja lizinga	Sadašnja vrednost minimalnih plaćanja
Do jedne godine	18,052	3,575	19,716	2,663
Između jedne i pet godina	29,889	2,483	14,162	885
Duže od pet godina				
Ukupno	47,941	6,058	-	33,548

40. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročne finansijske obaveze obuhvataju:

	Valuta	Kamata %	<u>2007</u> RSD 000	<u>2008</u> RSD 000
<u>Kratkoročni krediti u zemlji</u>				
<i>LHB Banka</i>			99,045	
<i>Agrobanka</i>			160,000	160,000
<i>Alpha Banka</i>			211,296	200,000
<i>Unicredit Banka</i>			115,673	
<i>Vojvođanska banka</i>				160,000
<i>Societe Generale</i>				132,902
<i>Meridian bank</i>				108,726
Tekuće dospeće dugoročnih kredita				27,050
Svega			586,014	788,678
<u>Zajam Energoprojekt Holding</u>				
				292383
<u>Kratkoročni krediti u inostranstvu</u>				
Ostali			167,848	90,209
Svega			167,848	90,209
<u>Ostale kratkoročne finansijske obaveze</u>				
Obaveze po kratkoročnim HOV			2,435	2,435
Ostale kratkoročne finansijske obaveze			1,916	741
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine			213,190	25139
Svega			217,541	28,315
Ukupno			971,403	1,199,585

Ostale kratkoročne kredite u inostranstvu čine pozajmica Energoprojekt Niskogradnje u iznosu od 56.210 dinara i 26.580 obaveza prema Komercijalnoj banci Crne Gore.

Zajam uzet od Energoprojekt Holdinga će se vratiti iz sopstvenih sredstava ili realizacijom aranžmana vezano za otkup potraživanja po osnovu železničke stanice „Beograd centar-Prokop“

41. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>Obaveze iz poslovanja</u>		
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	5,037,130	2,365,260
Dobavljači-matična i zavisna pravna lica	44,006	156,566
Dobavljači-ostala povezana pravna lica	87,914	201,085
Dobavljači u zemlji	258,986	297,696
Dobavljači u inostranstvu	191,080	564,652
Ostale obaveze iz poslovanja	92	642
Svega	5,619,208	3,585,901
<u>Obaveze iz specifičnih poslova</u>		
Ostale obaveze iz specifičnih poslova	179,203	197,987
Svega	179,203	197,987
Ukupno	5,798,411	3,783,888

Najveće obaveze po osnovu primljenih avansa čine avansi po osnovu prodaje nepokretnosti koje nisu završene na Bežanijskoj Kosi blok 12 u iznosu od 338057 hiljada dinara, u blok 23 u iznosu od 384.571 hiljada dinara. Avansi koji su primljeni za izvođenje investicionih radova u inostranstvu su :

Z-056 Tržni centar Akau Kazahstan 926.666 hiljada dinara, Z-066 Siktivkar Rusija 312.358 hiljada dinara i Z-063 Manžerok, Rusija 170.864 hiljade dinara.

Geografski raspored dobavljača je sledeći:

	2007	2008
	<u>RSD 000</u>	<u>RSD 000</u>
<u>Dobavljači u zemlji</u>		
Beograd (uglavnom)	390,906	655,347
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	390,906	655,347
<u>Dobavljači u inostranstvu</u>		
Evropa-zavisna pravna lica	191,080	564,652
Azija-ostala pravna lica		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	191,080	564,652
Ukupno	581,986	1,219,999

42. OBAVEZE PO OSNOVU PDV I OSTALIH JAVNIH PRIHODA

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
<u>Obaveze za porez na dodatu vrednost</u>	29,472	
Obaveze za porez iz rezultata		
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	19,420	21,962
Razgranicena obaveza za PDV		39,952
Svega	19,420	61,914
Ukupno	48,892	61,914
<u>Pasivna vremenska razgraničenja</u>		
Unapred obračunati troškovi	33,323	9.135
Odloženi prihodi i primljene donacije	4,970	
Svega	38,293	9,135
UKUPNO	87.185	71.049

43. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DOBITAK

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Obaveze za porez iz rezultata	6,357	-

44. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PVR

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
<u>Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada</u>		
<u>Druge obaveze</u>		
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	4,080	17,120
Obaveze za dividende	61,361	3,154
Obaveze za učešće u dobiti		
Obaveze prema zaposlenima 45+463	209,037	218,194
Ostale obaveze	5,709	7,179
Svega	280,187	245,647

45. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze po poreskom bilansu za 2008. godinu čine:

	2007 RSD 000	2008 RSD 000
Odložena poreska sredstva	-	
Odložene poreske obaveze	3,141	5,121
Neto poreska sredstva/obaveze	3,141	5,121

Odložene poreske obaveze su nastale po osnovu upoređenja osnovica po poreskoj i računovodstvenoj amortizaciji.

46. POTENCIJALNE I PREUZETE OBAVEZE I POTRAŽIVANJA VANBILANSNA EVIDENCIJA

U 000 din

UZETA JEMSTVA OD MATIČNOG I ZAVISNIH PRED.	1.348.212
DATA JEMSTVA	569.673
GARANCIJE	31.653
KOR.GRADJ.ZEMLJ.BEZANIJSKA KOSA BL.22	60.793
KOR.GRADJ.ZEM.BEZ.KOSA BL 24	49,678
KOR.GRADJ.ZEMLJ.VIŠNJICKA BANJA	100,725
OTPISANA SREDSTVA I POTRAŽIVANJA	1,548,422
UKUPNO VANBILANSNA AKTIVA I PASIVA	6.709.156

U vanbilansnoj evidenciji se vode jemstva, garancije i pravo korišćenja gradskog građevinskog zemljišta koje je dodeljeno Energoprojekt Visokogradnji (na koje se plaća porez na imovinu), ali koje još uvek nije privedeno nameni.

U ostaloj vanbilansnoj evidenciji se vode otpisana potraživanja iz ranijih godina i to:

Potraživanja za Beogradsku arenu u iznosu od 74.236 hiljada dinara.

Potraživanje od Saveznog ministarstva inostranih poslova u iznosu od 9.448 hiljada dinara

Potraživanje od Belima po osnovu preuzetog duga od Inex intereksporta za radove na Z-0189 Kiriši u iznosu od 32.928 hiljada dinara.

Potraživanje od Naftagasa za radove na Z-0187 Kaluš u iznosu od 3.215 hiljada dinara.

Potraživanje od kompanije Middle East Dubai u iznosu od 873.785 hiljada dinara

Potraživanje od kompanije Gana u iznosu od 16.297 hiljada dinara

Potraživanje od kompanije Malco Malezija u iznosu od 153.050 hiljada dinara

Potraživanje po osnovu depozita kod Astra banke u iznosu od 8.727 hiljada dinara

Potraživanje po osnovu blokiranih novčanih sredstava u Beogradskoj banci i Jugobanci u New Yorku u iznosu od 359.659 hiljada dinara.

Potraživanje od dobavljača na Z-043 Atirau Aksajpromservis u iznosu od 17.077 hiljada dinara.

47. SUDSKI SPOROVI

Preduzeće vodi više sudskih sporova od kojih su najznačajniji:

TUŽILAC	TUŽENI	OSNOV TUŽBE I VREDNOST	NADL. SUD	OSNOVANOST
EP Vg a.d.	Jugobanka	Prijava potraživanja, 5.000.000,00 USA \$	Trg.sud	U toku
EP Vg a.d.	Beobanka	Prijava potraživanja, 1.031.053,82 USA \$	Trg.sud	U toku
Hidrogradnja Čačak	EP Vg a.d.	Naknada Irak, 242.680,00\$	Trg.sud	U toku
Telektra	EP Vg a.d.	Deo duga vezan za naplatu od Beočvora, Prokop, ostatak duga oko 8.000.000,00 dinara	Trg.sud	Protivtužba – shodno nalazu veštaka građevinske struke
EP Vg a.d. EP Holding a.d.	Banex Trade u stečaju	Dug, 800.203,44 GBP	Trg. sud	Osnovano
NIS Jugopetrol	EP Vg a.d.	Dug po situacijama, 223.131.294,50 dinara	Trg.sud	Protivtužba za radove na Crnom Vrh, osnovano
Vasić Milorad	EP Vg.a.d	Ugovorna kazna i izmakla dobit, 260.087.093,51 dinara	IV OS	Delimično osnovan
EP Vg a.d.	Beočvor i Železnica Srbije	Dug po situacijama, 407.301.027,93 dinara	Trg.sud	Osnovano
EP Vg a.d.	SMIP	Dug po situacijama, 120.699.909,51 dinara	Trg.sud	Osnovano
GP Rad u stečaju	EP Vg a.d., EP Ng a.d.	Dug po situacijama, 36.423.823,14 USA \$	Trg.sud	del. osnovano
Romić Vesa	EP Vg a.d.	Protivtužba radi povraćaja više plaćenog, 18.845.464,38 dinara	Trg.sud	Osnovano
EP HLD a.d. i EPVg a.d.	Belim a.d.	Dug po zaključenom poravnanju	Trg.sud	Osnovano
EP Holding a.d. i EP Vg a.d.	Grad Beograd, RS,Beo. arena, Dir. za grad. zemlj.	Dug, 8.399.218, 81 USA \$	Trg. sud	Osnovano

48. DOGAĐAJI NAKON BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
20.02.2009. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Zoran Mitrović dipl.oec.

Direktor

Svetislav B.Simović dipl.ing.
